

การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.*
COMMUNICATION MANAGEMENT FOR COLLABORATIVE NETWORKING
OF THE OFFICE OF ELECTION COMMISSIONER OF THAILAND

พัชรินทร์ รัตนวิภา

Patcharin Rattanawipa

วิทยากร ท่อแก้ว

Wittayatorn Torkaew

หัสพร ทองแดง

Hassaporn Thongdaeng

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี

Faculty of Communication Arts, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand

E-mail: p.rattanawipa@gmail.com

บทคัดย่อ

การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์เชิงเครือข่ายภายในภายนอกหน่วยงานเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบูรณาการการจัดการภาครัฐ ช่วยเสริมสร้างทัศนคติและความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากร ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จ ผลตามเป้าหมาย สำนักงาน กกต. เป็นหน่วยงานที่มีเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานจำนวนมากทั้งในพันธกิจให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง การประชาสัมพันธ์ ข่าวสารการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริต โปร่งใส การจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นในการดำเนินงานขององค์กร การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวความคิดและนโยบายการจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กร 2) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กร 3) เพื่อศึกษากลยุทธ์การจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กร 4) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ เชิงลึกแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้กำหนดนโยบายการจัดการสื่อสารขององค์กร 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในเครือข่าย 3) กลุ่มนักวิชาการด้าน การสื่อสารบริหารจัดการเครือข่าย ผลการวิจัยได้พบหลักการจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ได้แก่ หลัก PRNE ซึ่งประกอบด้วย 4 ประการ คือ 1) P = Participation ความร่วมมือในการนำความคิดการ มี

* Received 2 January 2023; Revised 22 January 2023; Accepted 25 January 2023

ส่วนร่วมของเครือข่าย 2) R = Relationship การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในเครือข่าย 3) N = Network การใช้กลยุทธ์ในการจัดการสื่อสารภายในเครือข่าย 4) E = Efficiency การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสื่อสารเครือข่ายขององค์กร ซึ่งได้ผลลัพธ์ในการบริหารจัดการเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กรมากยิ่งขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ได้ต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการสื่อสาร, การสร้างเครือข่าย, การจัดการเลือกตั้ง, เครือข่าย คณะกรรมการการเลือกตั้ง

Abstract

Communication to strengthen the networks within and outside an agency is considered as the important mechanism for the integration of government management. It helps to create positive attitude and promote better understanding among the related officers, make them success in works and achieve their goals. The Office of Election Commission of Thailand (ECT) is the government agency that has a large network of co-operators to educate the public on politics and national administration, promote the election related news in candid and transparent manner. The effective networking management is therefore important and necessary to fulfill the agency missions. The objectives of this research are to study 1) the possible ideas and policies that can ensure good communication management among the EC networks 2) the process to ensure good communication management among the EC networks 3) the possible strategies to achieve the good communication management among the EC networks 4) proposing the guidelines to ensure more effective ways of communication management among the EC networks. This qualitative research is completely done by the in-depth interviews with 3 groups of people, including 1) the policy formulators 2) the frontline staff 3) the academicians that are expert in the network communication management. The PRNE is the research outcome, which shows the 4 key success factors in promoting the effective network communication management, including 1) Participation (P) of people in the networks 2) Relationship (R) to ensure a good and effective network one 3) Networking (N) to ensure the good communication with both inside and outside agencies 4) Efficiency (E) to increase the effectiveness of network communication

management, in which other agencies can apply them into their daily work practices.

Keywords: Communication Management, Building Networks, Election management, EC Networking

บทนำ

การสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์เชิงเครือข่ายภายในและภายนอกหน่วยงานเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญต่อการสร้างความร่วมมือหรือการบูรณาการทางการจัดการภาครัฐ ช่วยเสริมสร้างทัศนคติและความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากรทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย โดยอาศัยพื้นฐานความร่วมมือ การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างกัน เพื่อตอบสนองในเป้าหมายหรือผลประโยชน์ของประชาชนร่วมกัน อย่างไรก็ตาม การจัดการเครือข่ายไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเครือข่ายคือความร่วมมือของหน่วยงานที่ต่างก็มีอิสระแยกตัวซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยกระบวนการสื่อสารที่ถูกต้องแม่นยำ และมีประสิทธิภาพในการสร้างแนวร่วมของการทำงานอย่างลงตัว

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นองค์กรอิสระที่มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560) นอกจากนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชน ในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน หรือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้ง และความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนด โดยมีสำนักงาน กกต. เป็นหน่วยงานธุรการมีหน้าที่ในการช่วยเหลือปฏิบัติการกิจของ กกต. (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560, 2560)

การดำเนินการตามหน้าที่และภารกิจดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กกต. แต่เพียงฝ่ายเดียว แต่จำเป็นต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมไปถึงประชาชนในพื้นที่ เพื่อดำเนินการให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สำนักงาน กกต. จึงแสวงหาความร่วมมือหรือทำความตกลงร่วมกันกับกลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ก่อตั้งเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. เพื่อปฏิบัติการกิจให้สำเร็จ

ลู่วง ประกอบด้วย 1) ภารกิจให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การรณรงค์ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้สิทธิเลือกตั้งและออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีคุณภาพ การให้ความรู้เกี่ยวกับพลเมืองศึกษาและการสร้างพลเมืองคุณภาพ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิในวันเลือกตั้ง ร่วมกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย (ศส.ปชต.) ลูกเสืออาสา กกต. รต.จิตอาสา 2) ภารกิจการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ร่วมกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ได้แก่ ดีเจประชาธิปไตย สื่อมวลชน แขนงต่าง ๆ 3) ภารกิจจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส ร่วมกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ได้แก่ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง อาทิ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งในการดำเนินการร่วมกันกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการสื่อสารที่ดีเพื่อให้การสื่อสาร การสนับสนุน การประสานงานให้แนวทางการดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากการถอดบทเรียนการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ของสำนักงาน กกต. เกี่ยวกับภารกิจส่งเสริมการมีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์ พบว่าปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์เกิดจากไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของส่วนงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งที่ชัดเจน ขาดงบประมาณสนับสนุน การสั่งการต่าง ๆ ที่ไม่ชัดเจน และขาดการสื่อสาร ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ขาดการประชาสัมพันธ์กระบวนการวิธีการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดได้ทันเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562) สำนักงาน กกต. ควรมีกระบวนการและปรับวิธีการบริหารจัดการใหม่ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงานเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเลือกตั้ง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ โดยเน้นการสร้างความร่วมมือ การเป็นหุ้นส่วน พันธมิตร และความสัมพันธ์เชิงเครือข่าย สร้างการสื่อสารแนวราบ (Horizontal communication) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และเงื่อนไขสำคัญแห่งความสำเร็จ คือ การสื่อสารให้ข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กรเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในการดำเนินงานของสำนักงาน กกต. จากปรากฏการณ์และสภาพปัญหาข้างต้น ประกอบกับยังไม่พบรายงานการวิจัยที่ศึกษาเป็นการเฉพาะด้านเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. จึงชี้ให้เห็นถึงช่องว่างและความจำเป็นในการการสร้างองค์ความรู้ “การจัดการการสื่อสาร

เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.” เนื่องจากปัจจัยแวดล้อมทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และนโยบายการพัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดคำถามการวิจัยครั้งนี้ว่า แนวความคิดและนโยบายเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. เป็นอย่างไร กระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. แนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. เพื่อสร้างองค์ความรู้ การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริงและเหมาะสมกับสภาพสังคมตามยุคสมัย

การศึกษาจุดเด่นจุดด้อยของการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ในปัจจุบันเพื่อค้นหาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุผลต่อเป้าหมาย รวมทั้งการศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน กกต. กับหน่วยงานภายนอกที่ปฏิบัติภารกิจร่วมกันทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ซึ่งการศึกษาวิจัยประเด็นดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ที่จะเตรียมตัวดำเนินการจัดการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ และพัฒนาศักยภาพขององค์กร และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในการที่จะได้รับคุณภาพการให้บริการที่ดีขึ้น อีกทั้งเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการบริหารจัดการเลือกตั้งทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในองค์กร อีกทั้งองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้นำไปใช้ประโยชน์ในวงวิชาการโดยเป็นฐานข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษาด้าน นิเทศศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเกิดประเด็นต่อยอดในการวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง
3. เพื่อศึกษากลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อศึกษาแนวคิด นโยบาย รูปแบบ และกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งความสำเร็จเพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ที่มีประสิทธิภาพ อันก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะช่วยทำให้การปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ให้ประสบความสำเร็จและสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานต่อไป

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดจึงเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานด้านการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 19 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการการสื่อสารของสำนักงาน กกต. จำนวน 4 คน ได้แก่ กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้บริหารจากสำนักที่รับผิดชอบภารกิจด้านการสื่อสารของสำนักงาน

2. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี ขึ้นไป จำนวน 12 คน ได้แก่ กรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ผู้บังคับบัญชากองร้อย รด.จิตอาสา ดีใจประชาธิปไตย สื่อมวลชน กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.

3. กลุ่มนักวิชาการด้านการสื่อสารและการบริหารจัดการเครือข่ายจากสถานศึกษาและสถาบันต่าง ๆ ที่มีประสบการณ์หรือทำงานด้านการสื่อสารและการจัดการเครือข่าย เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งเป็นการสนทนาที่มุ่งที่จะได้คำตอบจากผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) เป็นรายบุคคลให้ครอบคลุมหัวข้อเรื่องของ การวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย โดยตั้งคำถามที่มุ่งให้ได้คำตอบตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้มาก

ที่สุด การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจะใช้การสอบถามเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงและจะกระทำจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัวรอบด้าน และเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์หรืออธิบายผลการศึกษานี้ โดยในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview form) (สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2554) จำนวน 3 ชุด เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยในแบบสัมภาษณ์จะประกอบด้วยชุดคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้จะใช้การพูดคุย สอบถาม สังเกต ประกอบด้วยเพื่อช่วยอธิบายสิ่งที่พบเห็นหรือสังเกตได้ แต่ยังไม่เข้าใจ ให้เข้าใจชัดเจนมากขึ้น

การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยด้วยการนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้น ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบรายการข้อคำถามแต่ละข้อว่าข้อคำถามมีความถูกต้องและมีความเหมาะสมเพียงใด โดยอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างให้ถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ เมื่อได้รับข้อแนะนำแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องตามคำแนะนำ แล้วจึงดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบตามประเด็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 - 4 ได้แก่ นโยบายและแนวคิด กลยุทธ์ รวมถึงรูปแบบการสื่อสาร เพื่อจัดการเครือข่ายของสำนักงาน กกต. โดยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อหาข้อสรุป ซึ่งประยุกต์กระบวนการวิเคราะห์แบบขั้นบันไดของการ์เน่ มาใช้เป็นแนวทาง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) เริ่มจากการกำหนดประเด็นหรือแก่นในการศึกษา และทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา และทำการวิเคราะห์ ด้ความตามกรอบตัวแปร 2) จากนั้นนำเสนอแก่นสาระ และแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อค้นหาความสัมพันธ์และความแตกต่างของแก่นสาระที่พบ และ 3) ทำการตรวจสอบ วิเคราะห์และลดทอนข้อมูล แล้วจึงทำการสังเคราะห์และบูรณาการข้อมูลตามกรอบ การวิจัยเพื่อสร้างข้อสรุปต่อไป

สำหรับการวิเคราะห์แบบอุปนัย ใช้วิธีการตีความสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น เช่น ระหว่างสำนักงาน กกต. และเครือข่ายมีการดำเนินการอะไร อย่างไร มีความหมายอย่างไร เป็นต้น โดยจะมุ่งพิจารณาที่กระบวนการสื่อสาร (Process) และวิธีการสื่อสารเพื่อการจัดการ (Method) กิจกรรมของเครือข่าย (Activities) เพื่อวิเคราะห์ว่าประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้มีรูปแบบอย่างไร มีผลกระทบอย่างไรบ้าง ตามบริบทที่เกิดขึ้น เมื่อได้

ข้อมูลจากปรากฏการณ์ต่าง ๆ แล้ว จึงนำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบเพื่อยืนยันอีกครั้ง ก่อนนำมาสรุปผลการศึกษา พร้อมเสนอแนวทางการพัฒนาในการสื่อสารเพื่อจัดการเครือข่ายของสำนักงาน กกต. ต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อศึกษาแนวคิด นโยบาย รูปแบบ และกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งความสำเร็จเพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ที่มีประสิทธิภาพ อันก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะช่วยทำให้การปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ให้ประสบความสำเร็จและสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านการสื่อสารเครือข่าย ทั้งนี้ในการรายงานผลการวิจัยจะเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.

สำนักงาน กกต. นำแนวความคิดเรื่องการสื่อสารแบบการมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินการ 3 ประการ ดังนี้ 1) การเข้าถึงสื่อ (Access) เปิดโอกาสให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเข้าถึงสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการกิจของเครือข่าย 2) การมีส่วนร่วม (Participation) เปิดโอกาสให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในระบบ การสื่อสารในทุกระดับ 3) การจัดการด้วยตนเอง (Self-Management) ส่งเสริมให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานสร้างกระบวนการตัดสินใจด้วยตนเอง จากการสัมภาษณ์เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง กล่าวว่า “สำนักงาน กกต. ต้องแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อทำให้งานของสำนักงาน กกต. บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายได้ ซึ่งต้องใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการแสวงหาเครือข่ายและการสื่อสารให้สมาชิกในเครือข่ายเห็นถึงความสำคัญของเครือข่ายที่มีต่องานของ กกต. ทำให้เครือข่ายมีความแน่นแฟ้น และปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงาน กกต. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (แสวง บุญมี เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2565) ทั้งนี้ จากการวิจัยพบว่า สำนักงาน กกต. นำแนวความคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในพันธกิจการเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ความรู้ประชาธิปไตย และการพัฒนาพลเมือง ในทุกกระบวนการ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า สำนักงาน กกต. นำแนวความคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมาใช้เป็นกลไกและเครื่องมือในพันธกิจการเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ความรู้ประชาธิปไตย โดยกำหนดให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเป็นศูนย์กลางของการดำเนินการ สามารถบริหารการ

จัดการเครือข่ายด้วยตนเอง และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาภายใต้หลักการทำงานบนความร่วมมือ การยินยอม หรือการทำงานเพื่อชุมชนด้วยความ สัมครใจ การเรียนรู้ร่วมกัน

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.

ตอนที่ 2.1 การสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน

สำนักงาน กกต. ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานด้วยการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน อาทิ การจัดประชุม รายไตรมาส การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ตลอดทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือภาคีสื่อมวลชนระดับ จังหวัด การจัดการอบรมทบทวนหลักสูตรต่าง ๆ ของสำนักงาน กกต. ร่วมกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2.2 การสร้างความมุ่งมั่นและความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ

สำนักงาน กกต. ดำเนินการสร้างความมุ่งมั่นและความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานด้วยการจัดสรรเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กกต. เข้าไปดำเนินงานภารกิจของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานในฐานะส่วนหนึ่งของทีม

ตอนที่ 2.3 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามพันธกิจหน้าที่ที่มอบหมาย

ในการปฏิบัติงานของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานนั้น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามพันธกิจหน้าที่เป็นภารกิจอีกประการหนึ่ง สำนักงาน กกต. จึงต้องสนับสนุนการดำเนินการของเครือข่ายปฏิบัติงานดังกล่าวอย่างเป็นระบบเพื่อให้การปฏิบัติงานของเครือข่ายปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2.4 การปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ

สำนักงาน กกต. มีกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ ในกระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน โดยดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ด้วยการสำรวจความเห็น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การถอดบทเรียนการดำเนินงาน ภายหลังจากจัดการเลือกตั้ง การจัดรายงานการดำเนินการรายเดือน รายไตรมาส หรือรายปี เพื่อนำมาจัดทำข้อสรุป ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานและนำมาปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศต่อไป นายโอภาส พาพันธ์ กรรมการศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตย มองว่า “กกต. สร้างองค์ความรู้ให้เครือข่ายมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของการสร้างพลเมืองคุณภาพ ที่สำคัญ สำนักงาน กกต. สร้างวิทยากรได้อย่างต่อเนื่องเสมอ ไม่เพียงแค่ว่าเฉพาะช่วงการเลือกตั้งเท่านั้น ยังมีการดำเนินการในขณะที่ไม่มีการเลือกตั้ง ทำให้เครือข่ายสามารถดำเนินกิจกรรมในการสร้างพลเมืองคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง มีการสอดแทรกกิจกรรมของชุมชนเป็นระยะ ซึ่งเครือข่ายการพัฒนาประชาธิปไตยสามารถเข้าไปบูรณาการขยายผล เพื่อพัฒนาผลการดำเนินการตามภารกิจให้ดียิ่งขึ้น” (โอภาส พาพันธ์ กรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย, 2565)

ตอนที่ 3 กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.

ตอนที่ 3.1 กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารภายในเครือข่าย

ในการศึกษากลยุทธ์การจัดการการสื่อสารภายในเครือข่ายของสำนักงาน กกต. นั้น เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่สำนักงาน กกต. นำมาใช้ในการจัดการการสื่อสาร ภายในเครือข่ายตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วย 1) การสร้างเครือข่ายให้เกิดพลังความร่วมมือ 2) การพัฒนาเครือข่ายให้เติบโตและเข้มแข็ง 3) การรักษาสัมพันธภาพกับเครือข่ายให้เหนียวแน่น 4) การจัดการความรู้ ทักษะคติ และทักษะการสื่อสาร

ตอนที่ 3.2 กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารสู่สาธารณชน

ในการศึกษากลยุทธ์การจัดการการสื่อสารสู่สาธารณชนของสำนักงาน กกต. นั้น เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่สำนักงาน กกต. นำมาใช้ในการจัดการการสื่อสารสู่สาธารณชน ตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วย 1) การรวมมวลชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 2) การออกแบบเนื้อหา 3) การถ่ายทอดและเผยแพร่ข่าวสาร 4) การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ สำนักงาน กกต. ต้องเชื่อมโยงเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ ทั้งหมดที่มีอยู่ในเขตจังหวัดร่วมกันเป็นเครือข่ายสื่อสารเชิงบูรณาการที่ส่งเสริมการปฏิบัติร่วมกัน โดยมีสำนักงาน กกต. จังหวัด ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสนับสนุน กำกับ ติดตาม การดำเนินการร่วมกันของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่อยู่ในแต่ละจังหวัด จะทำให้ถ่ายทอดและเผยแพร่ข่าวสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.

ในการศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. นางสาวจรรยา กลัดล้อม เห็นว่า “สำนักงาน กกต. ควรนำแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน เพราะภารกิจจัดการเลือกตั้ง เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เป็นวาระแห่งชาติที่ประชาชนทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเลือกตั้ง ดังนั้นในการสื่อสารกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ สำนักงาน กกต. ต้องเปิดโอกาสให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเข้าถึงสื่อ มีส่วนร่วมและจัดการเครือข่ายด้วยตนเอง” (จรรยา กลัดล้อม ประธานเครือข่ายองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง สถาบันองค์กรชุมชน จังหวัดชัยนาท, 2565) ซึ่งจากการวิจัยพบว่า มีผลการศึกษาข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ประกอบด้วย 1) ด้านแนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารเครือข่าย โดยสำนักงาน กกต. ต้องกำหนดแนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ด้วยการสร้างแกนนำของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ และส่งเสริมให้แกนนำของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเป็นผู้ส่งสารหลัก เป็นสื่อบุคคลที่มีความรู้ น่าเชื่อถือ อีกทั้ง ส่งเสริมให้เกิดการสื่อสาร

ระหว่างแกนนำของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานกับสมาชิกของเครือข่ายในรูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication) 2) ด้านกระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน โดยต้องเน้นกระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่มีการใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานรูปแบบสื่อ คุณลักษณะที่หลากหลายและวิธีการจัดการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน จะส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดและทัศนคติต่างๆ เป็นกลไกในการสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนให้การดำเนินการกิจด้านต่าง ๆ ขององค์กร 3) ด้านกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน โดยต้องกำหนดกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารภายในและภายนอกเครือข่ายร่วมปฏิบัติการอย่างเป็นระบบทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเสนอประเด็นการอภิปรายผลที่สำคัญตามข้อค้นพบจากการวิจัย ดังนี้

แนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.

สำนักงาน กกต. นำแนวความคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมาใช้เป็นกลไกและเครื่องมือในพันธกิจการเลือกตั้งและประชามติ การเผยแพร่ความรู้ประชาธิปไตย โดยกำหนดให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเป็นศูนย์กลางของการดำเนินการสามารถบริหารจัดการการสื่อสารด้วยตนเอง และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาภายใต้หลักการทำงานบนความยินยอมการร่วมมือในการทำงาน เพื่อชุมชนด้วยความสมัครใจ การเรียนรู้ร่วมกัน และการลงมือปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยมี สำนักงาน กกต. เป็นศูนย์กลางการประสานงานปฏิบัติการร่วมกัน และสนับสนุนช่องทางการสื่อสาร (สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อชุมชน สื่อใหม่) ในการปฏิบัติงานของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เณริศา ชัยศุภมงคผลาก ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการสื่อสารเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดน้ำยามเย็น อัมพวา พบว่า ผู้นำของชุมชนซึ่งประกอบไปด้วยผู้นำอย่างเป็นทางการ และผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ ต่างก็มีบทบาททางการสื่อสารในรูปแบบที่ใกล้เคียงกัน โดยผู้นำอย่างเป็นทางการ มีบทบาททางด้านการสื่อสารประกอบไปด้วย การสื่อสารภายในชุมชนและการสื่อสารภายนอกชุมชน โดยการสื่อสารภายในชุมชน ประกอบไปด้วย การเชิญชวนชาวบ้านเข้าร่วมการเปิดตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา การเป็นที่ปรึกษาของชาวบ้าน การชี้แนะแนวคิดใหม่ ๆ ให้กับชาวบ้าน และการสื่อสารภายนอกชุมชน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำยามเย็น อัมพวา การต้อนรับแขกของชุมชน และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากบทบาททางด้าน

การสื่อสารทั้ง 6 ลักษณะ ของผู้นำชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนของตลาดน้ำยามเย็น อัมพวา มีบทบาทในการเป็นผู้ให้การสนับสนุน (Facilitator) คือ มีการให้คำแนะนำ สนับสนุนให้เกิดการพัฒนา ส่วนผู้นำอย่างไม่เป็นทางการนั้น พบว่า มีบทบาททางการสื่อสารในการเชิญชวนให้สมาชิกในชมรมเข้าร่วมการฟื้นฟูตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา ในระยะเริ่มต้น และมีหน้าที่ประสานการทำงานระหว่างทางเทศบาลตำบลอัมพวา กับสมาชิกของชมรมในระยะต่อมาจนถึงปัจจุบัน (เนริศา ชัยศุภมงคลลาภ, 2552) จากผลการวิจัย อาจกล่าวได้ว่า บทบาททางด้าน การสื่อสารของผู้นำอย่างไม่เป็นทางการนั้น มุ่งเน้นเป็นผู้ประสานให้เกิดการมีส่วนร่วมและการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นภายในชุมชน

กระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ในกระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานในประเด็นการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ สำนักงาน กกต. มีกระบวนการจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการตรวจติดตาม ประเมินผลการ ให้รางวัล การให้คำแนะนำ แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษา สำนักงาน กกต. มีกระบวนการการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศเฉพาะเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่สำนักงาน กกต. เป็นผู้จัดตั้งขึ้นเท่านั้น ส่วนเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานอื่น ๆ สำนักงาน กกต. มีกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศเป็นครั้งคราว หรือไม่มีกระบวนการมีกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศเลย สำนักงาน กกต. จึงต้องดำเนินการจัดทำแนวทางมีกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศสำหรับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานทุกกลุ่ม และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัททิรา ธีรสวัสดิ์ ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างความยั่งยืนของกิจการเพื่อสังคมไทย พบว่า รูปแบบการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างความยั่งยืนของกิจการเพื่อสังคมไทยนั้นเป็นลักษณะของการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นการนำข้อมูลเกี่ยวกับกิจการขององค์กรไปบอกเล่าให้สาธารณชนได้รับทราบ เพื่อที่คนทั่วไปจะเห็นว่าองค์กรมีหน้าที่ บทบาท และทำประโยชน์ให้กับสังคมอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ องค์ประกอบของการจัดการสื่อสารเพื่อนำไปสู่การกำหนดรูปแบบ การจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างความยั่งยืนในภาพรวมของกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย จะประกอบด้วย 1) การระบุดูจุดยืนของกิจการและกลุ่มเป้าหมายทางการสื่อสาร 2) การวางแผนองค์ประกอบของการสื่อสาร โดยครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดผู้ส่งสาร การระบุสารและรูปแบบการนำเสนอช่องทางสื่อสารและกลวิธีการวางแผนสื่อ 3) การดำเนินกิจกรรมการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และ 4) การกำหนดผลของการสื่อสารเพื่อสร้างความยั่งยืนของกิจการเพื่อสังคม (ภัททิรา ธีรสวัสดิ์, 2562)

กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.

สำนักงาน กกต. ต้องใช้กลยุทธ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้วยการลงพื้นที่สังเกตการณ์ดำเนินการของเครือข่ายร่วมปฏิบัติอย่างใกล้ชิดเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์และนิเทศความรู้ในการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมสัจจร่วมกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในกระบวนการจัดการต่าง ๆ พร้อมจัดทำคู่มือ แนวทางการดำเนินการจากกระบวนการที่ประสบความสำเร็จมาแล้วในอดีต เปิดช่องทางที่สะดวก รวดเร็ว เพื่อสนับสนุนให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานมีเวทีสำหรับแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และสามารถรวบรวมไว้เป็นข้อมูลให้ สำนักงาน กกต. นำมาศึกษา วิเคราะห์ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานต่อไป จัดเวทีสัมมนาระดมความคิดเห็น การถอดบทเรียนในการดำเนินการต่าง ๆ ของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และเชิญตัวแทนเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในทุกระดับเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องนำไปสู่การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง แม่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติรัตน์ พุ่มน้อย ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารเพื่อการจัดการการเปลี่ยนแปลงในองค์กร พบว่า การที่ไม่มีการกำหนดนโยบายและประเมินผลการดำเนินการด้านการสื่อสารของหน่วยงานเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ ไม่ชัดเจนและยังทำให้เกิดการปฏิบัติงานด้านการสื่อสารเกิดความทับซ้อนกันมีผลทำให้พนักงานได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องดังกล่าวไม่ชัดเจน โดยฝ่ายโฆษณาประชาสัมพันธ์จะรับผิดชอบการสื่อสารองค์กรนั้นจะทำหน้าที่สื่อสารกับบุคคลภายนอกธนาคารเป็นหลัก ในขณะที่เดียวกันสำนักทรัพยากรบุคคลทำหน้าที่สื่อสารภายในองค์กรกับพนักงาน ผลวิจัยการศึกษากิจกรรมและรูปแบบการสื่อสารภายในหน่วยงาน พบว่าการสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal communication) และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication) โดยการสื่อสารแบบเป็นทางการ หน่วยงานจะเป็นผู้รายงานให้กับผู้บริหารระดับสูงเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งเป็นการสื่อสารแบบล่างขึ้นบน (Upward communication) รวมทั้งยังมีการสื่อสารในระดับเดียวกัน (Horizontal communication) โดยรายงานให้กับที่ประชุมฝ่ายจัดการซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหารระดับสูงของแต่ละสายงานรับทราบ นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารจากบนลงล่าง (Downward communication) ตามโครงสร้างของหน่วยงานผ่านการประชุมภายในหน่วยงานตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal communication) (จิตติรัตน์ พุ่มน้อย, 2554) และผลการวิจัยไม่พบว่าการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการในลักษณะของข่าวลือที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต.

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ประกอบด้วย 1) ด้านแนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารเครือข่าย 2) ด้านกระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน 3) ด้านกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน พบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานนั้น สำนักงาน กกต. ต้องจัดการการสื่อสารอย่างเป็นระบบ โดยต้องดำเนินการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านแนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารเครือข่าย ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นสมาชิกเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานในชุมชนนั้นได้รับทราบถึงข้อมูลข่าวสารได้ชัดเจน และถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง สามารถนำไปสนับสนุนการปฏิบัติงานได้ สำนักงาน กกต. ต้องกำหนดแนวความคิดและนโยบายการจัดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ด้วยการสร้างแกนนำของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ และส่งเสริมให้แกนนำของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเป็นผู้ส่งสารหลัก เป็นสื่อบุคคลที่มีความรู้ น่าเชื่อถือ อีกทั้ง ส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารระหว่างแกนนำของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานกับสมาชิกของเครือข่าย โดยเป็นการพูดคุย แลกเปลี่ยนแนวคิด และปรึกษาปัญหากันระหว่างกลุ่มสมาชิก ทำให้เกิดกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง สมาชิกเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเครือข่าย และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของเครือข่าย เกิดเป็นพลังในการขับเคลื่อนเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน สอดคล้องกับบทความวิจัยของ กรวรรณ เวชชานูเคราะห์ และ นิธิดา แสงสิงแก้ว เรื่อง การสื่อสารเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่ชุมชนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่สรุปว่าการสื่อสารระหว่างคนในชุมชนนั้น แกนนำชุมชนมักเป็นผู้ส่งสารหลัก การสื่อสารระหว่างแกนนำชุมชนกับชาวบ้านส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication) โดยผลสำเร็จของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของพื้นที่ชุมชนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงครามนั้น อาจเป็นเพราะผู้นำชุมชนที่มีความน่าเชื่อถือ มีความรู้ความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ และยังสามารถโน้มน้าวใจและเปลี่ยนความคิดและทัศนคติของชาวบ้านจากเดิมได้ มีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ผู้นำชุมชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเปลี่ยนความคิดและทัศนคติของชาวบ้าน (กรวรรณ เวชชานูเคราะห์ และ นิธิดา แสงสิงแก้ว, 2558)

2. ด้านกระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ต้องเน้นกระบวนการจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่มีการใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานรูปแบบสื่อ คุณลักษณะที่หลากหลายและวิธีการจัดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน จะส่งเสริมให้เกิดสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและทัศนคติต่างๆ เป็นกลไกในการสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนให้การดำเนินภารกิจด้านต่าง ๆ ของสำนักงาน กกต. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยรูปแบบวิธีการสื่อสารในงานวิจัยครั้งนี้ เน้นการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม มีทั้งการจัดประชุมประจำเดือนและการพูดคุยกันแบบปากต่อปากซึ่งไม่เป็นทางการ นอกจากนี้แก่นนำของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กกต. คือผู้ประสานให้เกิดการมีส่วนร่วมและการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน เพื่อกระตุ้นความสนใจ สร้างจิตสำนึก และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกในเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานให้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องสอดคล้องกับแนวความคิดของ กาญจนา แก้วเทพ ที่สรุปว่า การสื่อสารที่มีลักษณะเป็นแนวนอนหรือแนวระนาบเป็นการสื่อสารร่วมกันทำให้การสื่อสารมีลักษณะบ่งบอกถึงความเสมอภาค การเคารพศักดิ์ศรีของกันและกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้รับสารและผู้ส่งสาร ได้สลับบทบาทกันเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟัง (กาญจนา แก้วเทพ, 2543)

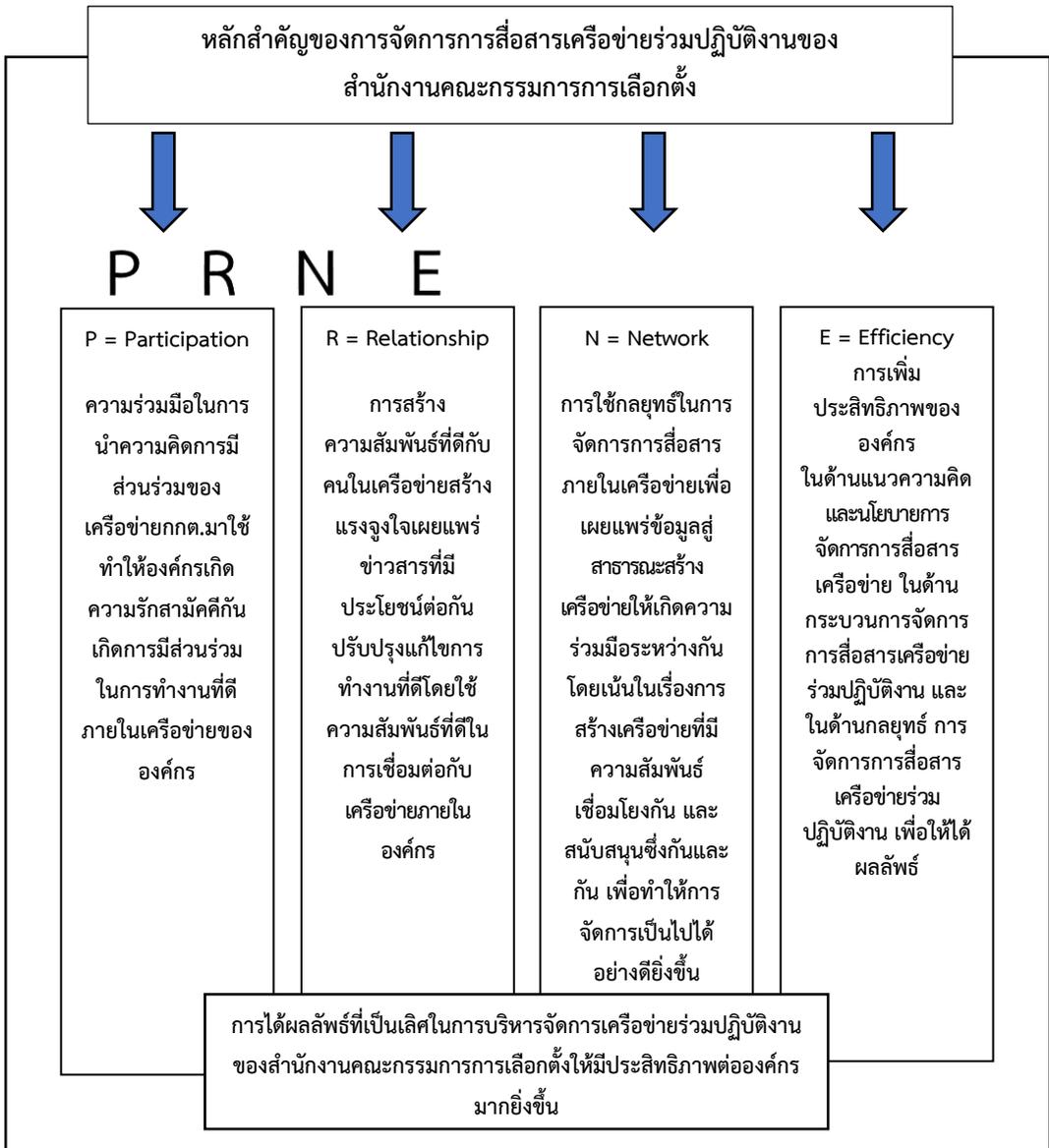
3. ด้านกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ต้องกำหนดกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารภายในและภายนอกเครือข่ายร่วมปฏิบัติกรอย่างเป็นระบบทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับทราบข้อมูลการดำเนินการของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย แผ่นป้าย แผ่นพับ สอดคล้องกับบทความวิจัยของ กรวรรณ เวชชานุเคราะห์ และ นิธิตา แสงสิงแก้ว เรื่อง การสื่อสารเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่ชุมชนคลองโคกนจิ่ง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่สรุปว่าการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนคลองโคกนจิ่งมีการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวแบบอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการสื่อสารภายในและภายนอกชุมชนอย่างเป็นระบบทำให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจและมีส่วนร่วมของการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้บุคคลภายนอกได้รับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวของชุมชนผ่านทางสื่อช่องทางต่าง ๆ ชุมชนสามารถสร้างการท่องเที่ยวที่เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสและเรียนรู้ด้านวิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้าน โดยให้มีไกด์เป็นชาวพื้นบ้านอีกทั้งยังให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าชายเลน ควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้การท่องเที่ยวของชุมชนคลองโคกนจิ่งโดดเด่น ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนอย่างต่อเนื่อง (กรวรรณ เวชชานุเคราะห์ และนิธิตา แสงสิงแก้ว, 2558)

นอกจากนี้สำนักงาน กกต. ต้องมีกลยุทธ์การสร้างสมาชิกของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ขึ้นมาทดแทนอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างฐานข้อมูลเพื่อให้ส่งต่อให้สมาชิกใหม่ของเครือข่ายได้ เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการดำเนินงานได้ด้วยตนเอง โดยให้มีสมาชิกเดิมหรือเจ้าหน้าที่ประสานงาน ของสำนักงาน กกต. ดูแลให้คำแนะนำ ควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึกให้สมาชิกเครือข่ายร่วม ปฏิบัติงานตระหนักถึงความสำคัญของแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ ที่กล่าวว่า การใช้กิจกรรมหรือเหตุการณ์ พิเศษช่วยกระตุ้นความสนใจ สร้างโอกาสให้มากขึ้น (ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ, 2545) อีกทั้งยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ ทิพย์เลิศ เรื่อง ความสามารถทางการสื่อสารของผู้นำ ท้องถิ่นในการบริหารจัดการชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัด อ่างทอง ที่พบว่าการใช้การสื่อสารด้วยการสอนสาธิต การลองให้ไปทำดู จะทำให้ชาวบ้านได้ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (อมรรัตน์ ทิพย์เลิศ, 2548)

องค์ความรู้ใหม่

การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็น เลิศในการบริหารจัดการเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ให้มีประสิทธิภาพต่อ องค์กรมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 หลักสำคัญของการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กต.

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1) จัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กต. ยังไม่เป็นระบบ ไม่มีแผนการและกลยุทธ์ในการจัดการการสื่อสารที่แน่นอน เป็นการดำเนินการตามนโยบายของฝ่ายบริหาร ที่สับเปลี่ยนหมุนเวียน และไม่มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการสร้างเครือข่ายร่วมปฏิบัติการ และมุ่งเน้นการใช้สื่อบุคคลเป็นสื่อหลักในการส่งสาร ซึ่งปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่

พัฒนาไปมาก สำนักงาน กกต. จึงควรใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีการสื่อสารให้มากขึ้น 2) โดยมากผู้ส่งสารของสำนักงาน กกต. จะทำหน้าที่เป็นสื่อบุคคลเองในกระบวนการจัดการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ไปยังเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน จึงมีโอกาที่ผู้ปฏิบัติจะการถ่ายทอดความคิดและทัศนคติของตนเองมากเกินไป ทำให้ผลผลิตของความคิดไม่ได้ออกมาเป็นแนวทางเดียวกัน สมาชิกในเครือข่ายที่ได้รับการถ่ายทอดที่แตกต่างกันก็จะมีมุมมองหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่คลาดเคลื่อนไป สำนักงาน กกต. จึงควรจะดำเนินการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานด้านกระบวนการจัดการสื่อสารไว้เป็นแม่แบบ 3) สำนักงาน กกต. มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนผู้ปฏิบัติงาน หากในอนาคตผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่ประสานงานกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานยุคิบทบาทลงจะทำให้กระบวนการจัดการสื่อสารไม่เกิดความต่อเนื่อง ดังนั้น จึงควรมีระบบการจัดการองค์ความรู้เพื่อให้บุคลากรรุ่นใหม่ ๆ ทั้งจากสำนักงาน กกต. เองหรือสมาชิกจากเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานต่าง ๆ มีแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการปฏิบัติ หน้าที่ต่อไปได้ ถ้ามีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่หรือยุคิบทบาท การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. สามารถนำไปวิเคราะห์การจัดการการสื่อสารระหว่างเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กร รวมถึงการกลยุทธ์ในการจัดการสื่อสารทั้งระหว่างเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานและการสื่อสารสู่สาธารณชนขององค์กรนั้น ๆ ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการจัดการการสื่อสารกับเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้ส่งผลการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในยุคดิจิทัล รวมไปถึงการเสริมพลังในการปฏิบัติงานขององค์กรให้ประสบความสำเร็จ สร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ และร่วมกันปฏิบัติภารกิจอย่างยั่งยืนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. เป็นการศึกษาการจัดการสื่อสารระหว่างเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานกับสำนักงาน กกต. ในประเด็นแนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม กระบวนการจัดการการสื่อสารและกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน การศึกษาจุดเด่น จุดด้อยของการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ในปัจจุบันเพื่อค้นหาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุผลต่อเป้าหมาย รวมทั้งการศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน กกต. กับหน่วยงานภายนอกที่ปฏิบัติภารกิจร่วมกัน ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะที่นำเสนอเป็นเพียงแนวทางดำเนินการในเบื้องต้นของกระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ดังนั้น ในการกำหนดแนวทางเพื่อนำไปปฏิบัติจริงควรวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียอย่างรอบด้าน รวมถึงดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเปรียบเทียบกระบวนการสื่อสารจากแหล่งต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น แล้วจึงกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติ ติดตามการใช้งาน ศึกษาผลที่เกิดขึ้นจริงและผลกระทบที่ตามมา

จากการนำไปปฏิบัติแล้ว เพื่อนำข้อมูลไปแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ซึ่งการศึกษาวิจัยประเด็นดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การก่อประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ที่จะเตรียมตัวดำเนินการจัดการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ และพัฒนาศักยภาพขององค์กร และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในการที่จะได้รับคุณภาพ การให้บริการที่ดีขึ้น อีกทั้งเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวเนื่องกับการบริหารจัดการเลือกตั้งทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในองค์กร อีกทั้งองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้นำไปใช้ประโยชน์ในวงวิชาการโดยเป็นฐานข้อมูลด้านการเรียน การสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษาด้านนิเทศศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเกิดประเด็นต่อยอดในการวิจัยต่อไป ข้อเสนอแนะ ข้อมูลข้อเสนอแนะทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ประกอบด้วย 1) ด้านแนวความคิดและนโยบายการจัดการการสื่อสารเครือข่าย 2) ด้านกระบวนการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน 3) ด้านกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ในขณะที่เดียวกันสำนักงาน กกต. ต้องจัดการการสื่อสารอย่างเป็นระบบ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานในชุมชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานนั้นรับทราบถึงข้อมูลข่าวสารได้ชัดเจน และถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงสามารถนำไปสนับสนุนการปฏิบัติงานได้ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษากรณีเปรียบเทียบการจัดการกระบวนการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จว่ามีวิธีการกำหนดนโยบายการจัดการกระบวนการสื่อสารเครือข่ายในชุมชนหรือการสร้างเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่เข้มแข็ง เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบหรือต่อยอดเพื่อค้นหาวิธีการจัดการการสื่อสารหรือการสร้างเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานเข้มแข็งที่เหมาะสมต่อไป 2) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด นโยบาย กระบวนการ และกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. ซึ่งส่วนมากเป็นเครือข่ายจัดตั้งและได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน กกต. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาการจัดการกระบวนการสื่อสารเพื่อหนุนเสริมพลังของการทำงาน ซึ่งมีรูปแบบของสมาชิกเครือข่ายที่ต่างกัน ทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคล หรือเป็นสมาชิกขององค์กรที่มีความหลากหลาย ทั้งองค์กรรัฐ องค์กรเอกชน องค์กร ภาคประชาชน และองค์กรทางวิชาการ ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจประสบการณ์ และความชำนาญที่หลากหลาย เพื่อค้นหาแนวทางการจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เนริศา ชัยศุภมงคลลาภ. (2552). รูปแบบการสื่อสารเพื่อการจัดการท่องเที่ยว ของชุมชนตลาดน้ำ ยามเย็น อัมพวา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- แสวง บุญมี เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (21 กรกฎาคม 2565). การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. (พัชรินทร์ รัตตนิภา และคณะ, ผู้สัมภาษณ์) โอภาส พาพันธ์ กรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย. (19 กรกฎาคม 2565). การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. (พัชรินทร์ รัตตนิภา และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- กรวรรณ เวชขานุเคราะห์ และนิธิดา แสงสิงแก้ว. (2558). การสื่อสารเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่ชุมชนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงคราม. เรียกใช้เมื่อ 7 มีนาคม 2565 จาก <http://203.131.210.100/ejournal/wp-content/uploads/2015/07/JCIS57002.pdf>
- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์ จำกัด.
- จรรยา กลัดล้อม ประธานเครือข่ายองค์การเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง สถาบันองค์การชุมชนจังหวัดชัยนาท. (22 กรกฎาคม 2565). การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. (พัชรินทร์ รัตตนิภา และคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- ฐิติรัตน์ พุ่มน้อย. (2554). การสื่อสารเพื่อจัดการการเปลี่ยนแปลงในองค์กร กรณีศึกษาธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน). ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารประยุกต์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ. (2545). สื่อสารการตลาดแบบครบวงจรเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร: ทิปปิ้ง พอยท์.
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 93 ก. หน้า 11-12. (13 กันยายน 2560).
- ภัทริรา ธีรสวัสดิ์. (2562). รูปแบบการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างความยั่งยืนของกิจการเพื่อสังคมไทย. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, 7(14), 46-58.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134. ตอนที่ 40 ก. หน้า 63-66. (6 เมษายน 2560).
- สมชาย วรภิเกษมสกุล. (2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. ใน บทที่ 8 เครื่องมือวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล. เรียกใช้เมื่อ 30 ตุลาคม 2560 จาก <http://www.udru.ac.th/index.php/elearning-king-84-years-book02.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2562). การถอดบทเรียนการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562. เรียกใช้เมื่อ 8 กันยายน 2564 จาก https://www.ect.go.th/ect_th/news_all.php?cid=10

อมรรัตน์ ทิพย์เลิศ. (2548). ความสามารถทางการสื่อสารของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการ
ชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง. ใน ดุษฎี
นิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.